

23. Dodatek A: Hospodářská politika v modelu IS-LM

Ekonomické proměnné se v reálné ekonomice vyznačují značnou dávkou dynamiky, což se následně promítá do téměř permanentní oscilace těchto veličin kolem jejich dlouhodobě rovnovážné úrovně. V této souvislosti bývá v rámci ekonomické teorie nejčastěji analyzována proměnnou reálný hrubý domácí produkt, jehož víceméně pravidelné výkyvy bývají označovány pojmem hospodářský cyklus. Velká část ekonomů spatřuje původ těchto cyklů ve výkyvech na straně agregátní poptávky, tj. v kolísání spotřebních, investičních a vládních vydajů, popř. ve změnách daňové či monetární politiky. Z daného je tedy zřejmé, že vláda, resp. státní instituce mohou svou hospodářskou politikou dosti výrazně ovlivnit vývoj ekonomické aktivity. Pro lepší pochopení tohoto vlivu je dobré využít teoretických modelů, z nichž nejrozšířenější a pro naše potřeby také nejideálnější je *model IS-LM*.

Model IS-LM nezachycuje rovnováhu ve „standardní“ otevřené ekonomice, ale v ekonomice uzavřené, která se skládá ze tří hlavních sektorů, jimiž jsou sektor domácností, firem a státu (viz schéma č. 23-1). Z daného je tedy zřejmé, že daný model nebere v úvahu vliv zahraničních ekonomických subjektů na rovnováhu v dané ekonomice. Dále je nutno konstatovat, že pod pojmem rovnováha budeme v modelu IS-LM rozumět situaci, kdy *výše agregátního výstupu plně odpovídá úrovni agregátní poptávky, resp. výši vydajů, jež jednotlivé ekonomické subjekty vynaložily na nákup statků a služeb*. Vyjdeme-li z tohoto závěru, pak můžeme prohlásit, že hlavním předmětem našeho zájmu bude vývoj na dvou ze tří trhů nacházejících se v třísektorové ekonomice, tj. na trhu statků a služeb a na trhu peněz.

Model IS-LM také předpokládá jak fixní cenovou hladinu, tj. nerozlišuje mezi reálnými a nominálními veličinami, tak fixní výši mzdové sazby, z čehož se dá, na základě znalostí ekonomické teorie, usuzovat, že nabídka pracovní síly je v dané ekonomice dostatečná. Za dostatečnou je také považována zásoba kapitálu, což následně firmám umožňuje poměrně pružně přizpůsobovat svou produkci změnám na straně agregátní poptávky. Posledním důležitým předpokladem, na němž je daný model vystavěn, je plná kontrola centrální emisní banky (dále také *CEB*) nad nabídkou peněz.